

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת חיי שרה תשע"ב

נשיא אלקים אתה בתוכנו (כ"ג - ו')

לפי הדין של "בר מצרא" גם אם עפרון היה מוכר את השדה לאברהם, יכולים היו השכנים ששדותיהם גבלו עם השדה, לסלק את אברהם, ולמחות נגד מכירת הקרקע לזר, ועל כן אמר אברהם "גר ותושב אנכי עמכם" היינו, שבתחילה היתה ארץ ישראל כחלק זרעו של שם, אלא שהכנעני כבשה מהם, אם כן, כשחזר אברהם וקנה את השדה, הרי מכרו עפרון לבעליו הראשונים, והדין הוא שמכירה לבעליו הראשונים אין בה משום "בר מצרא", והנה עפרון ענה לו שגם בלי הטעם של בעלים הראשונים אין חשש ל"בר מצרא", כי "נשיא אלקים אתה בתוכנו" והדין הוא (מובא בהג' מימוניות) שבתלמיד חכם אין דין של "בר מצרא"

בכסף מלא יתננה לי (כ"ג - ט')

למה רצה אברהם אבינו לקנותה דוקא בכסף מלא, מה היה איכפת לו אם עפרון יתננה לו במחיר זול יותר. וי"ל עפ"י מאמר חז"ל (אבות ד' - ז) "אל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בהם", ולכן הצדיקים מקפידים לא להנות אפילו כלשהו מצדקתם ומתורתם, כמו שמסופר בספ"ה ק "חובת הלבבות" (שער יחוד המעשה פרק ה') שפעם הלך צדיק אחד לשוק לקנות איזה חפץ, ונכנס לחנותו של סוחר אחד, ואמר שכנו של הסוחר לסוחר, עשה לו הנחה כי הוא ירא שמים ותלמיד חכם, כאשר שמע זאת הצדיק אמר לסוחר, אינני מעוניין בהנחה זו, כי לא באתי לקנות בתורתי אלא בכספי, ולא רצה לקנות את החפץ בחנות זו, והלך לקנות אותו אצל סוחר אחר שלא הכיר אותו. לכן אמר אברהם אבינו "בכסף מלא יתננה לי".

(ייטב לב זיע"א)

אשר הנחני בדרך אמת (כ"ד - מ"ח)

פעם נכנס הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א לבית מדרשו בשבת קודש כשהוא לבוש בבגד הלבן ההדור של הימים הנוראים, נרעשו הכל לנוכח דמותו רבת ההוד של הרבי, והבינו שהרבי החליט ללבוש בשבת בגדי לבן כמנהג תלמידי האריז"ל ותלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א. עלה הרה"ק משינאווא לבימה והכריז: ברצוני להודיע קבל עם ועדה, שלא יטעה מאן דהוא לחשוב שלבשתי את הבגד הלבן משום שזכיתי לאיזו מדרגה גבוהה וכדו', הריני להודיע שבגד המשי הרגיל שלי נעלם, ולא מצאתי לפי שעה אלא בגד זה של הימים הנוראים, ולכן לבשתי לכבוד שבת קודש.

ואבא היום אל העין (כ"ד - מ"ב)

וברש"י אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, י"ל, יפה השיחה של עבדי אבות כשהם מספרים איך אבותינו הק' עבדו את השי"ת, יותר מתורתן של בנים.

(כ"ק מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א)

ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים (כ"ד – נ"ג)

מסופר על הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א, שלפני כל תנאים שכתב לאחד מצאצאיו היה אומר תורה זו: הפסוק מספר שאליעזר הביא עמו בגדים בשביל הכלה, ונשאלת השאלה, מדוע עשה כן, הרי אפילו אם הכלה עניה היא ואין לה אפשרות לקנות בגדים, היה צריך לקנות ולהביא לה בגדים לפי מידתה, אלא התירוץ הוא שאליעזר הביא לה בגדים מבית אברהם אבינו לשם דוגמא, כדי להראות לה באיזה בגדים משתמשים בבית אברהם, בבגדי צניעות בלי הדר ומותרות.

את היי לאלפי רבבה (כ"ד – ס')

חז"ל אמרו שלכן היתה רבקה עקרה, כדי שלא יאמרו שברכתו של לבן נתקיימה בה, וזה שאמרו (מגילה ט"ו) "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך" כלומר, אל תחשוב ברכת הדיוט לדבר קל ולא חשוב, בבחינת "אם לא יועיל לא תזיק", כי לפעמים היא מזיקה.

(הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א)

ויוסף אברהם ויקר אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן וגו' (כ"ה – א' – ב')

איש אחד שלא היו לו בנים רח"ל, שהיה חסיד גדול של הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א, הזכיר עצמו הרבה לפני רבו, וכמה פעמים הבטיח לו ולא נושע, והנה פעם בהיותו אצל רבו, נכנס כפרי איש פשוט אחר והזכיר את עצמו לפני הרבי וביקש גם הוא ברכה על בנים, והבטיח לו ונושע עוד באותו שנה. נכנס החסיד הנ"ל והביע את תמהונו לפני הרבי. אמר לו הרה"ק מקוזמיר זיע"א: הרי אברהם אבינו לא נושע עם יצחק עד שבאו המלאכים והקב"ה והבטיחו עד שנושע ונולד יצחק, ואחר כך מצינו "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה", ותלד הרבה בנים את זמרן ואת יקשן וגו', ומזה לא עושים שום עסק ופלא, אלא להיושע עם בנים כמו זמרן ויקשן ואינך, אין זה רבותא, אבל להוליד בן כיצחק אין זה דבר קל וקשה כקריעת ים סוף.

(מאמר יחזקאל)

ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק (כ"ה – ה')

מעלות האיש הישראלי היא, שכאשר בא אליו ניסיון והוא עומד בה, עושה הוא זאת מתוך שמחה והתרוממות רוח, משא"כ אצל אומות העולם הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה והם בועטין בסוכה ויוצאין, וזה הפירוש, "ויתן אברהם את כל אשר לו", שמסר אאע"ה להקב"ה את כל היקר והחשוב לו, את בנו יחידו את יצחק, אבל הכל עשה "ליצחק" לשון צחוק ושמחה שעשה זאת מתוך שמחה של מצוה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

פניני השבת

כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצל משלש פורעניות (שבת ק"ח ע"א)

פירש הרה"ק ה"ישמח משה" מאוהל זיע"א, כתוב "כל המקיים שלש סעודות" ולא "כל האוכל נצחי, הן שלש סעודות", כי צריך שהסעודות יהיה להם קיום נצחי בקרבן, בשל ההשגות הרוחניות שהשיג על ידיהן. והרה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא זיע"א פירש את הכתוב בפיוט "צור משלו" בזמירות השבת "שבענו והותרנו כדבר ה'", שכאשר האכילה היא "כדבר ה'" - כרצון הבורא ית"ש, אז "הותרנו" נשאר ממנה קיום ההשגות הרוחניות שרכשו בסעודה זו.